

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය 2023(2024)
General Certificate of Education (Adv.Level) Examination 2023(2024)

රසායන විද්‍යාව II
Chemistry II

02 S II

අමතර කියවීම් කාලය - මිනිත්තු 10
Additional Reading Time – 10 minutes

පැය තුනයි
Three hours

අමතර කියවීම් කාලය ප්‍රශ්න පත්‍රය කියවා ප්‍රශ්න තෝරා ගැනීමටත් පිළිතුරු ලිවීමේදී ප්‍රමුඛත්වය දෙන ප්‍රශ්න සංවිධානය කර ගැනීමටත් යොදා ගන්න.

උපදෙස්:

- මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය පිටු 13 කින් හා ප්‍රශ්න 10 කින් සමන්විත වේ.
- මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය A හා B කොටස් දෙකකින් සමන්විත වන අතර කොටස් දෙකටම නියමිත කාලය පැය තුනකි.

A කොටස- ව්‍යුහගත රචනා

- ප්‍රශ්න හතරකට පිළිතුරු මෙම පත්‍රයේම සපයන්න.
- ඔබේ පිළිතුරු ප්‍රශ්න පත්‍රයේ ඉඩ සලසා ඇති තැන්වල ලිවිය යුතුය. මේ ඉඩ ප්‍රමාණය පිළිතුරු ලිවීමට ප්‍රමාණවත් බවද දීර්ඝ පිළිතුරු බලාපොරොත්තු නොවන බවද සලකන්න.

B කොටස- රචනා

- ප්‍රශ්න හතරකට පමණක් පිළිතුරු සපයන්න. මේ සඳහා සපයනු ලබන කඩදාසි භාවිතා කරන්න. සම්පූර්ණ ප්‍රශ්න පත්‍රයට නියමිත කාලය අවසන් වූ පසු A හා B කොටස් එක් පිළිතුරු පත්‍රයක් වන සේ A කොටස උඩින් තිබෙන පරිදි අමුණා විභාග ශාලාධිපතිට භාර දෙන්න.
- ප්‍රශ්න පත්‍රයේ B කොටස පමණක් විභාග ශාලාවෙන් පිටතට ගෙන යා හැක.

A කොටස- ව්‍යුහගත රචනා

උපදෙස් -

- සියළුම ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු මෙම පත්‍රයේම සපයන්න.
(එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා නියමිත ලකුණු ප්‍රමාණය 100 කි.)

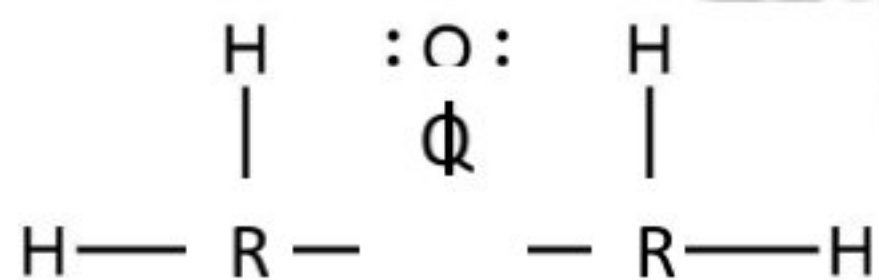
01) A) පහත දැක්වෙන ප්‍රශ්නවලට තිත් ඉරි මත පිළිතුරු සපයන්න.

- i. ආවර්තිතා වගුවේ ඇති වායුමය මූලද්‍රව්‍ය ගණන -
- ii. ශක්තිමත්ම H බන්ධන සාදන ද්විපරමාණුක අණුවක් -
- iii. P^{3-} , Ar, S^{2-} , Ca^{2+} අතරින් පරමාණුක අරය අඩුම වන්නේ -
- iv. ClO_2 හි ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල ජ්‍යාමිතිය -
- v. ඉලෙක්ට්‍රෝන බන්ධනාංග = ඉලෙක්ට්‍රෝන ලබා ගැනීමේ ශක්තිය -
යන සමීකරණය නිවැරදි වේ.
- vi. H_2 දෘශ්‍ය කලාපයට අදාළ රේඛාවකි. ඊට අදාළ වර්ණය -

(Marks 24)

B)

- i. PQR_2H_4 අණුව සලකන්න. එහි සැකිලි ව්‍යුහය පහත පරිදි වේ.
P හා Q සංයෝජනය වී ද්විපරමාණුක විෂ වායුවක් සාදයි. R හා Q සංයෝජනය වී සාදන ඔක්සයිඩය ජලයේ දියවීමෙන් ප්‍රබල අම්ලයක් පමණක් ලබා දෙයි. එම ප්‍රබල අම්ලය හිරු එළියට නිරාවරණය වූ විට දුඹුරු පැහැති වායුවක් පිට කරයි. P, Q, R 2වන ආවර්තයට අයත් මූලද්‍රව්‍ය වේ.

P, Q, R හඳුනාගන්න.

P -

Q -

R -

- ii. ඉහත ව්‍යුහයට අදාළ සම්ප්‍රයුක්ත ව්‍යුහ 03ක් ඇඳ හේතු දක්වමින් ස්ථායී/ අස්ථායී බව සඳහන් කරන්න.

.....

.....

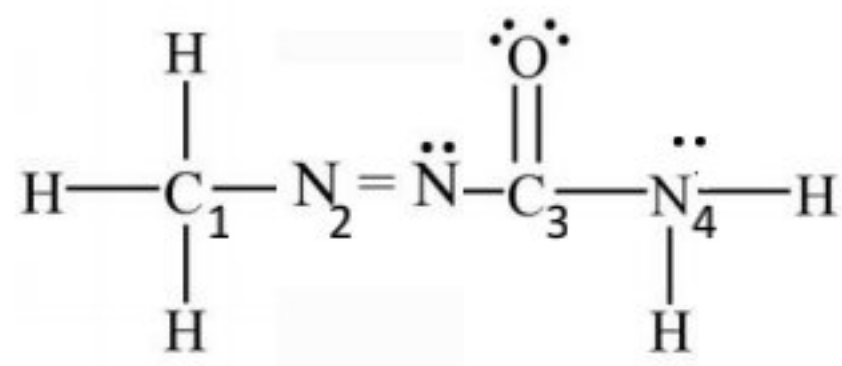
.....

.....

.....

.....

- iii. පහත ව්‍යුහය පදනම් කර ගනිමින් දී ඇති වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

	C ₁	N ₂	C ₃	N ₄
ඔ'කරණ අංකය				
ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල ජ්‍යාමිතිය				
ජ්‍යාමිතික හැඩය				
මුහුම්කරණය				

iv. ඉහත (iii) ව්‍යුහයේ ආසන්න බන්ධන කෝණ අගයන් සහිත හැඩය දැක්වෙන දළ සටහනක් අඳින්න.

v. ඉහත ව්‍යුහය මත පදනම් ව පහත සඳහන් බන්ධන සෑදීම සඳහා සහභාගී වන පරමාණුක හෝ මුහුම් කාක්ෂික හඳුනාගන්න.

1) H – C ₁ (σ බන්ධනය)	H –	C ₁ –
2) N ₂ – N (σ බන්ධනය)	N ₂ –	N –
3) C ₃ – O (π බන්ධනය)	C ₃ –	O –
4) N ₂ – N (π බන්ධනය)	N ₂ –	N –
5) N ₄ – H (σ බන්ධනය)	N ₄ –	H –

vi. C₁, N₄, C₃ පරමාණු ඒවායේ විද්‍යුත් ඍණතාවය වැඩිවන පිළිවෙලට සකසන්න.

..... < <

(Marks 56)

C) වරහන් තුළ දක්වා ඇති ගුණය වැඩිවන පිළිවෙලට පහත සඳහන් විශේෂ සකසන්න. හේතු අවශ්‍ය නැත.

i. Si, P, S, Cl (ද්‍රවාංකය)

..... < < <

ii. F₂, Cl₂, Br₂, I₂ (බන්ධන විසඳන ශක්තිය)

..... < < <

iii. NO₂⁻, SO₃²⁻, NO₃⁻, SO₄²⁻ (ඔක්සිජන් සමඟ බන්ධන දිග)

..... < < <

iv. HF, HCl, HBr, HI (සංතෘප්ත ජලීය ද්‍රාවණයක ආම්ලිකතාවය)

..... < < <

v. NH_4^+ , NF_3 , NH_3 , NOCl , NO_2^+ (බන්ධන කෝණය)

..... < < < <

(Marks 20)

02) A)

M යනු s ගොනුවේ ලෝහයකි. M වාතයේ දහනය කළ විට සුදු පැහැති කුඩක් වැනි අවක්ෂේපයක් වන A හා රතු පැහැති කුඩක් වැනි අවක්ෂේපයක් වන B ලබා දේ. තව ද, M ජලය සමඟ සෙමෙන් ප්‍රතික්‍රියා කරයි. එහිදී C නම් ජලීය ද්‍රාවණයක්, D නම් වායුමය ඵලයක් ලබා දේ.

i. පහත ඉංග්‍රීසි අක්ෂරවලට අදාළ වන මූලද්‍රව්‍ය/ සංයෝග නම් කරන්න.

M -

A -

B -

C -

D -

ii. ඉහත B ජලය සමඟ ප්‍රතික්‍රියාවෙන් E නම් වායුමය ඵලය ලබා දේ. ඊට අදාළ තුලිත රසායනික සමීකරණය ලියන්න.

.....

iii. E ගේ ඔක්සිකාරක හා ඔක්සිහාරක ගුණ පෙන්වන ප්‍රතික්‍රියාව බැගින් ලියන්න.

.....

.....

iv. E, වැඩිපුර Cl_2 සමඟ F යන වායුමය ඵලයක්, G යන ද්‍රවමය ඵලයක් ලබා දේ. F හා G හඳුනාගන්න.

F -

G -

v. ඉහත G ඵලයට අදාළ වැදගත්කමක් ලියා දක්වන්න.

.....

vi. M හි ජලයේ දිය නොවන සංයෝග 2ක් නම් කරන්න.

.....

vii. M සාදන කැටායනය එම ආවර්තයේ ම s ගොනුවට අදාළ අනෙක් මූලද්‍රව්‍ය සාදන කැටායනයේ අයනික අරයට වඩා අඩුවේ ද? වැඩිවේ ද? හේතු සහිතව පැහැදිලි කරන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(Marks 50)

B) A, B, C නම් වෙනස් අයනික ස්වභාවයක් ඇති ජලයේ දිය කර අවර්ණ ද්‍රාවණ 3ක් සාදා ප්‍රතිකාර බෝතල්වලට යොදා ඇත. ඊට පහත සඳහන් පරීක්ෂණ සිදු කරන ලදී.

- පරීක්ෂණ නළවලට ගත් A, B, C ද්‍රාවණ 3ටම අලුත් FeSO_4 ද්‍රාවණ යොදා සා. H_2SO_4 වලින් පිරියම් කළ විට ද්‍රාවණ 3ම වෙනස් ලාක්ෂණික දුඹුරු පැහැයක් ලබාදෙයි.
- A NaOH වලින් භාෂ්මික කර Al කුඩු යොදන ලදී. එවිට පිටවන වායුව නෙස්ලර් ප්‍රතිකාරක යෙදූ පෙරහන් කඩදාසි දුඹුරු පැහැ කරවයි.
- B, C වලට සා. H_2SO_4 පමණක් යෙදූ විටද දුඹුරු පැහැයක් හටගනී.
- B හා C $\text{Pb}(\text{CH}_3\text{COO})_2$ හමුවේලණු ජලයේ ද්‍රාව්‍ය පිළිවෙලින් සුදු හා කහ පැහැති අවක්ෂේප ලබා දේ.
- ද්‍රාවණ 3න් එකක්වත් ත. H_2SO_4 සමඟ කාමර උෂ්ණත්වයේදී වායු පිට නොකරයි.
- A, B, C පිළිවෙලින් පහන් සිළු පරීක්ෂාවේදී කහ, ලා කොළ හා නිල් දම් වර්ණ ලබා දේ.

i. A, B, C හඳුනාගන්න.

A -

B -

C -

ii. ඉහත දුඹුරු වර්ණයන් ලබාදුන් ප්‍රභේද මොනවාද?

A -

B -

C -

iii. A සහ NaOH / Al හි ප්‍රතික්‍රියාවේදී,

a) පිට වූ වායුව කුමක් ද?

b) එය සෑදීමට අදාළ අයනික ප්‍රතික්‍රියා ලියා තුලිත අයනික සමීකරණය ලියන්න.

iv.

a) B තුළින් Cl_2 වායුව බුබුලනය කළ විට වන ප්‍රතික්‍රියාව ලියා දක්වන්න.

b) එම ප්‍රතික්‍රියාවේදී Cl_2 හි කාර්යභාරය කුමක්ද?

v. A හි ඇතැයනයේ මධ්‍ය පරමාණුවෙන් ව්‍යුත්පන්න වන ක්ලෝරයිඩය ලියා එහි ජල විච්ඡේදනයට තුලිත සමීකරණය ලියන්න.

(Marks – 50)

03) A) XOH යනු දුබල භෂ්මයකි. YH යනු දුබල අම්ලයකි. මෙහි X හා Y යනු සත්‍ය සංකේත නොවේ.

ශීඝ්‍රයෙන් 1 mol dm^{-3} XOH ද්‍රාවණයකින් 2 cm^3 ගෙන එයට ජලය 48 cm^3 එකතු කර XOHහි තනුක ද්‍රාවණයක් ද, 2 mol dm^{-3} YH ද්‍රාවණයකින් 1 cm^3 ගෙන එයට ජලය 49 cm^3 එකතු කර YHහි තනුක ද්‍රාවණයක් ද සාදා ගනී.

XOHහි සංයුග්මක අම්ලයේ $K_a = 5 \times 10^{-10} \text{ mol dm}^{-3}$

(මෙම සියලු පරීක්ෂණ සම්මත උෂ්ණත්වයේදී හා පීඩනයේ දී සිදු කරයි.)

i. පසුව පිළියෙල කරගත් XOH හා YH ද්‍රාවණවල සාන්ද්‍රණ වෙන වෙන ම සොයන්න.

.....

.....

.....

.....

ii. එම උෂ්ණත්වයේදී XOHහි pH අගය ගණනය කරන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

iii. බීකරයක් ගෙන එයට පිළියෙල කරගත් XOH ද්‍රාවණයෙන් 40 cm^3 ද, YH ද්‍රාවණයෙන් 20 cm^3 ද එකතු කර මිශ්‍ර කරයි. නව ද්‍රාවණයේ pH අගය කොපමණ ද? (උෂ්ණත්වය හා පරිමාව වෙනස් නොවන බව උපකල්පනය කරන්න.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

iv. ඉහත බීකරයෙන් ද්‍රාවණ 15 cm^3 ක් ඉවතට ගෙන 7.5 cm^3 බැගින් a හා b යන බඳුන් 2කට දමයි. ඉන්පසු b බඳුනට ජලය ස්වල්පයක් එක් කරයි. A හා b බඳුන්වල ද්‍රාවණවල pH අගයයන් පිළිබඳ ඔබට ප්‍රකාශ කළ හැක්කේ කුමක්ද? පහදන්න.

.....

.....

.....

.....

v. මුල් බීකරයේ ඉතිරි පරිමාව ගෙන එයට YH තනුක ද්‍රාවණයෙන් 20 cm^3 මිශ්‍ර කරයි. දැන් මේ බඳුනේ pH අගය කොපමණද?

.....

.....

.....

.....

-
-
- vi. (v)හි සඳහන් ද්‍රාවණයෙන් 7.5 cm^3 බැගින් පරිමා ඉවතට ගෙන c හා d යන බඳුන්වලට දමයි. මෙම d බඳුනට ජලය ස්වල්පයක් එක් කරයි. එවිට c හා d බඳුන්වල pH අගයන් ගැන ඔබට කුමක් කිව හැකිද? පහදන්න.
-
-
-
-
-
-

(Marks 50)

B) A හා B එකිනෙක සම්පූර්ණයෙන් මිශ්‍ර වී පරිපූර්ණ ද්වයංගී ද්‍රාවණයක් සාදයි. මෙම ද්‍රාවණය සංචාත පද්ධතියක් තුළ එහි වාෂ්ප කලාපය සමඟ ගතික සමතුලිතතාවයේ පවතී.

- i. රවුල් නියමය අනුව A හි පීඩනය P_A සඳහා සම්බන්ධයක් Aහි සංතෘප්ත P_A° හා ද්‍රව කලාපයේ Aහි මවුල භාගය x_A ඇසුරින් ලියා දක්වන්න.
-
-
-

- ii. ඒ ඇසුරින් වාෂ්ප කලාපයේ මවුල භාගය y_A සඳහා,
- $$y_A = \frac{P_A^\circ x_A}{P_A^\circ x_A + P_B^\circ x_B}$$
- යන ප්‍රකාශනය ව්‍යුත්පන්න කරන්න.

P_B° = Bහි සංතෘප්ත වාෂ්ප පීඩනය

x_B = Bහි ද්‍රව කලාපයේ මවුල භාගය

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- iii. මේ සඳහා ඔබ උපකාර කරගත් නියමය කුමක්ද?
-

- iv. A හා B සාදන පරිපූර්ණ ද්‍රාවණයේ ගතික සමතුලිතතාවයේ පවතින Aහි මවුල ගණන 3කි. Bහි මවුල ගණන 2කි. මුළු වාෂ්ප පීඩනය $6.4 \times 10^4 \text{ Pa}$ වේ. මේ උෂ්ණත්වයේදී Aහි සංතෘප්ත වාෂ්ප පීඩනය $5 \times 10^4 \text{ Pa}$ වේ.

a) මෙම උෂ්ණත්වයේදී සංශුද්ධ Bහි සංතෘප්ත වාෂ්ප පීඩනය කුමක්ද?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) A හා B සංරචකවල වාෂ්ප කලාපයේ මවුල භාග අතර අනුපාතය සොයන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(Marks 30)

c)

i. X හා Y ද්‍රව දෙකක් මිශ්‍ර කිරීමෙන් සෑදෙන පරිපූර්ණ නොවන මිශ්‍රණයක් රවුල් නියමයෙන් සෘණ අපගමනයක් දක්වයි. මෙය මිශ්‍රණයේ වාෂ්ප පීඩනය ඇසුරින් පැහැදිලි කරන්න.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ii. X හා Y ද්‍රව අඩංගු මිශ්‍රණයේ තාපාංකය එම මිශ්‍රණය පරිපූර්ණ වූවා නම් අපේක්ෂා කරන තාපාංකයට වඩා වැඩිවේද? අඩුවේද?

.....

.....

.....

(Marks 20)

04) A)

A B හා C යනු $C_5H_{12}O$ අණුක සූත්‍රය ඇති ව්‍යුහ සමාවයවික වේ.

A හා C ප්‍රකාශ සමාවයවික වේ. A, B හා C වෙන වෙනම ලුනස් පරීක්ෂාවට ලක් කළ විට, A හා B ආවුලතාවයක් පෙන්වීමට දිගු කාලයක් ගත කළද, C කිසිදු ආවුලතාවයක් නොපෙන්වයි.

A, B හා C වෙන වෙනම ආම්ලික $K_2Cr_2O_7$ සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කළ විට D, E හා F පිළිවෙලින් සාදයි. මේ සියල්ල රිදී කැටපත් පරීක්ෂාව සඳහා ප්‍රතිචාරයක් නොදක්වයි.

A, B හා C වෙන වෙනම සා. H_2SO_4 සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර, අවශ්‍ය පරිදි රත් කළ විට, A හා B දෙකම G නම් එකම ඵලය සාදන අතර C, H ඵලය සාදයි.

i. A, B, C, D, E, F, G හා H ට අදාළ ව්‍යුහ අඳින්න.

A		B	
C		D	
E		F	
G		H	

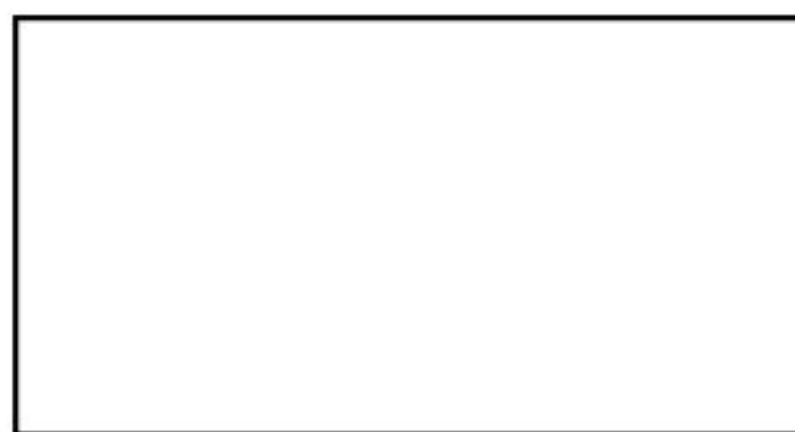
(Marks 40)

ii. පහත ප්‍රතික්‍රියාවේ ඵල සඳහා ව්‍යුහ අඳින්න.

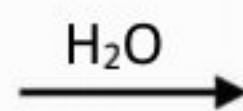
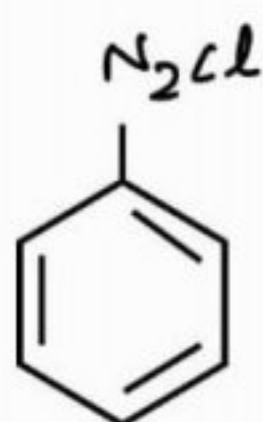
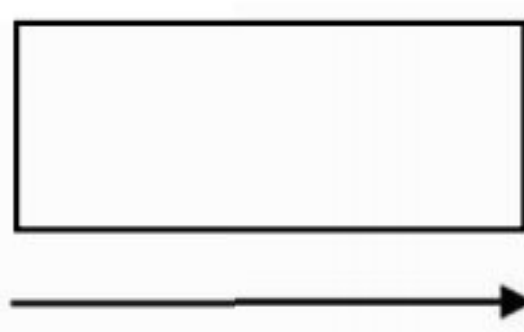
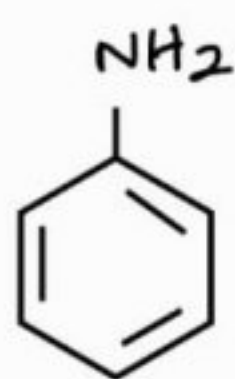
වියළි ඊතර්

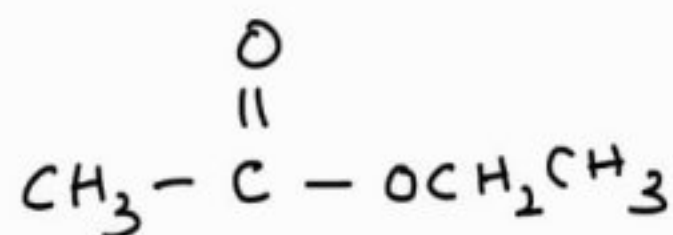
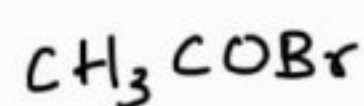
(Marks 15)

B) පහත කොටුවල නිවැරදි ප්‍රතිකාරක/ එල දක්වා ප්‍රතික්‍රියා සම්පූර්ණ කරන්න.

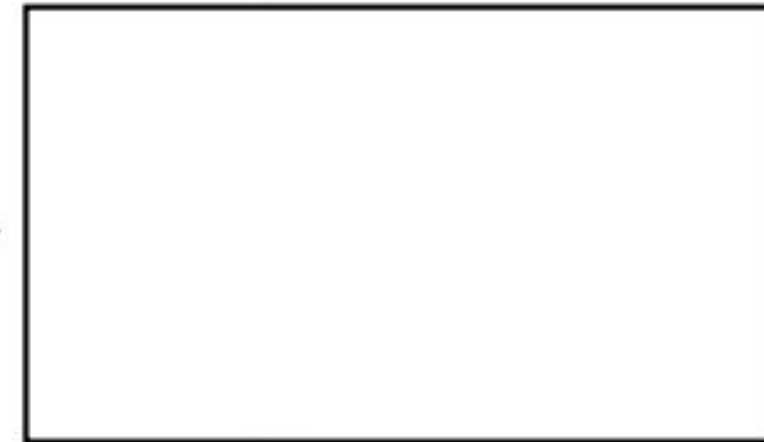
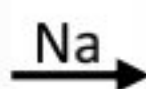
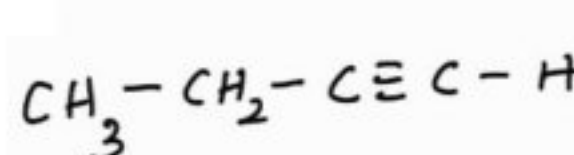
i)

ii)

iii)

(Marks 20)

C)

- NaOH_(aq) මාධ්‍යයේ ඇසිටැල්ඩිහයිඩ් ස්වයං සංඝනනය සඳහා යාන්ත්‍රණය ලියා දක්වන්න.
- අවසන් එලයේ IUPAC නාමය ලියන්න.

(Marks 25)

AL API
PAPERS GROUP